

være det Naturligste, om man lod være at anlægge en Bane, hvis Nytte er meget tvivlsom, og derimod anvendte denne Sum paa en anden og bedre Maade. Majoriteten siger dernæst, at Hovedhensigten med Banen skulde være Agerbrugets Ophjælpsning eller Hedernes Opdyrkning. Men dersom Majoriteten vil see sig om i Europa, hvor Jernbaner gaae over He-der, saa vil den see, at Hederne paa ingen Steder ere blevne opdyrkede ved Jernbaner, naar undtages, at der ved enkelte Stationssteder kan være blevet anlagt nogle smaa Haver, opførte nogle Smaahuse, der intet Udbytte give, og som forøvrigt ligesaa let kunne være blevne til der, ogsaa uden Jernbane; og at dette endog gjælder i de Lande, hvor de klimatiske Forhold ere ganske anderledes heldige end paa Sjyllands Heder; det gjælder om Lande, hvor Befolkningen er fattigere, tarveligere, og maa-see ogsaa derfor flittigere. Jeg mener derfor, at under disse Forhold kunde Majoriteten meget bedre anvende kun $\frac{1}{12}$ af den Sum, som der er forlangt til Jernbanerne, til det, som vilde være de jydskes Heders Opdyrkning langt gavnligere, nemlig til Aepplantning og Skovplantninger (Tscherning: Det er underligt at høre dette af en Mand, der har stemt for Tverbanen!). Jeg har ogsaa det imod Majoritetens Forslag, at det tværtimod Principet for Tverbanen vil trække Derne først og fremmest til Thydskland og Hamborg. Der tales om at lægge Banen gennem Thyen, over fra Beltet, gennem et Stykke af Sjylland til den slesvigiske Grændse. Først ved disse Baners Grændser begyndes paa den jydskes Længdebane. Jeg mener, at det var meget rigtigere, som det næsten var paatænkt med Tverbanen, først at knytte Sjylland til Kjøbenhavn, inden man knyttede det til Hamborg. Jeg mener desuden, at bygge vi en Bane gennem Thyen og Sjylland til den slesvigiske Grændse, saa skulle vi begynde Sydfra og gaae op nord efter; men der kan indtræffe Krig, daarlige Aar, der ville gjøre, at Pengene ville blive vanskelige at tilveiebringe, saa at man maatte standse

med Banen, og Gud veed da, naar Sjylland fik en Længdebane. Jeg vil holde paa, at der skulde gaaes ud fra Tverbanen, eller fra det Stykke, som jeg ikke tvivler om vil blive anlagt mellem Aarhus og Randers; man skulde begynde derfra og da gaae mod Syd; thi saa fik Sjylland dobbelt Gavn deraf. Der er ogsaa, besynderligt nok, talt om Sidebaner og om de store Fordele, saadanne Sidebaner vilde yde de Byer, de gif hen til, og den Jernbane, hvorfra de gif ud. Jeg mener, at Sidebanerne i Reglen sjældent forrente sig, idetmindste aldrig som Hovedbanerne; og naar dertil kommer, at Majoriteten selv kalder disse Byer fattige og ringe, saa synes det mig neppe, at Sidebanerne kunne forrente sig. Og vil man spørge de enkelte Byer, Aarhus og Randers, som her ere omtalte, da er jeg overbevist om, at intet Menneske i disse Byer vilde stemme for Majoritetens Forslag, ved at foretrække Hedebanen med Tverbaner til Bjerne, istedetfor en Længdebane, der berørte dem, ikke at tale om Befo-ningerne, som vist vilde være betydeligere. I det Hele forekommer det mig, at der igjennem Majoritetens Forslag gaaer noget Thydsk, at det er hele den Daaske Plan, som jeg synes man maa finde gjendrevet, naar man har gennemlæst Capt. Hoffmanns Skrift derimod. Det seer ud, som det Hele kun er anlagt paa at slaffe Banen til Silkeborg; der tales om Silkeborg, som om det var et Centralpunct i Danmark; men Silkeborg ligger i en øde Egn og har en Vandvei, som har kostet Landet ikke ubetydelige Penge, og hvorpaa Transporten til Randers er langt billigere, end den vil blive, om ogsaa der kom en Bane derfra til Randers. (Tscherning: Røgstør-Canalen til Vensbugten!). Det er blevet sagt af Majoriteten, at der om flere Aar vil blive lavere Priis paa Arbejde; men der er ikke anført nogen Grund derfor, og jeg kan heller ikke indsee, at der er nogen Grund derfor, og vil snarere troe det Modsatte. Jeg mener, at man ikke kan og ikke bør gaae ind paa Regjeringens eller Majoritetens Forslag.